

Naturvärdesinventering (NVI) vid Tahe, Jönköpings kommun, 2020

Område 1, som håller hög biotopkvaliteter, bedömdes till högt naturvärde med källpåverkad granskog, god förekomst av död ved, ett flertal naturvårdsarter samt naturlig bäck.

Foto: Carl-Johan Månsson, 17 april 2020.

2020-08-16

C-J Natur på uppdrag av Jönköpings kommun

En NVI (naturvärdesinventering) ska identifiera och dokumentera områden som har betydelse för biologisk mångfald.

"känner ingen hushållsnytta deraf utom den, at den gifwer anledning söka källådror"

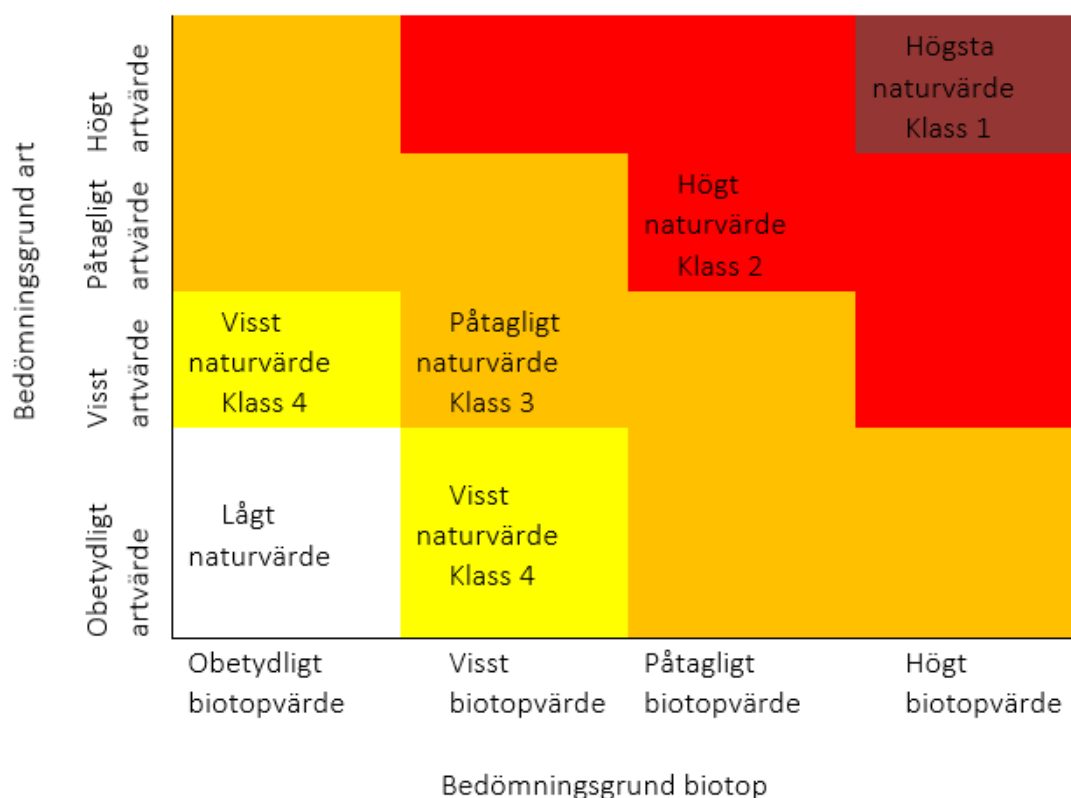
Retzius (1806) om gullpudran.

Uppdragets art och utförande

På uppdrag av Jönköpings kommun genomförde C-J Natur, biolog Carl-Johan Månsson, en naturvärdesinventering (NVI) vid Tahe 2020. En NVI görs enligt en nationell standard och har som syfte att identifiera och beskriva naturvärden och områden som håller betydelse för biologisk mångfald. En NVI genomförs utifrån följande moment:

- Förstudier (kartmaterial, uppgifter om artfynd och historiska uppgifter)
- Fältdel (inventeringar av naturområden och arter)
- Datarapportering (artfynd till Artportalen)
- Sammanställningar (kartor i GIS, klassningar och rapport)

Föreliggande NVI följde metoden Svensk standard, SS 199000:2014 där områden klassades enligt nedanstående matris.

Figur 1. Bedömningsgrunder enligt metoden NVI: biotopvärde bedöms enligt vågrät axel, artvärde enligt lodrät axel varpå sammanvägd klassning görs där båda dessa möter varandra.

Artvärdet utgörs av en sammanvägd bedömning av förekommande arter; typiska arter, signalarter, rödlistade arter, nyckelarter och artrikedom. Biotopvärdet är en bedömning kring vilken kvalitet biotopen har, såsom hur sällsynt/vanlig den är, störningar och strukturer.

Syftet med en NVI är att identifiera och avgränsa områden som är av betydelse för biologisk mångfald och att dokumentera och klassa naturvärdet av dessa.

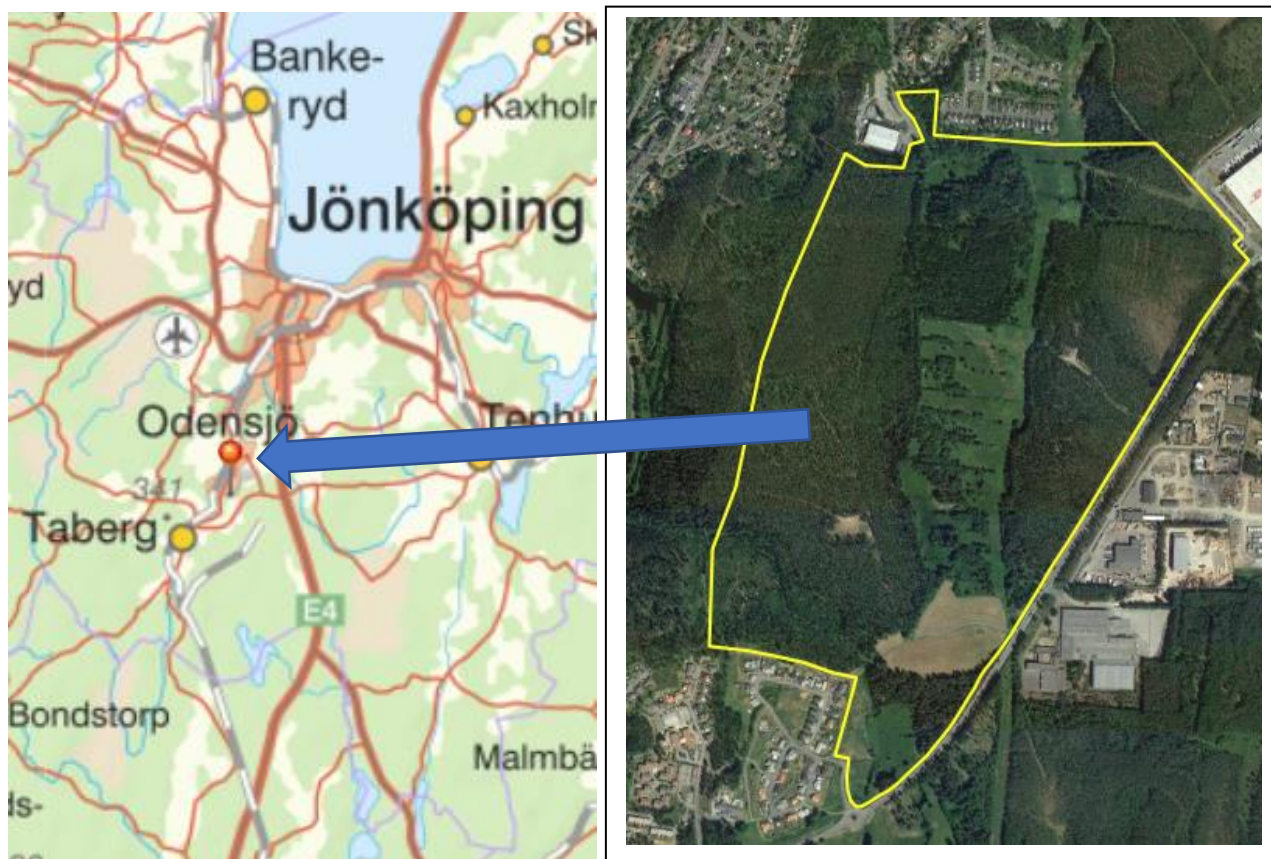
NVI:n genomfördes på fältnivå med detaljeringsgrad detalj (områden från 10 m² och uppåt), detaljerad redovisning av naturvårdsarter, tillägg naturvärdesklass 4 samt generellt biotopskydd (diken och småvatten). Inom arbetet med NVI:n har inventering av groddjur ingått samt florainventering. Groddjursinventeringen utfördes i april-maj genom att söka efter vuxna djur samt efter ägg. Flora inventerades i mitten av juli. Förutom dessa artgrupper har riktade sök efter hasselmus och vedsvampar gjorts samt fjärilar översiktligt för att erhålla en viktig helhet.

Artfynd och viktiga strukturer har positionerats med en Garmin GPS i fält. Koordinatsystem Sweref 99 har använts. Artfynd har lagts in i Artportalen.

Arbetet har utförts genom att besöka områdets miljöer, söka efter arter och strukturer för biologisk mångfald. Fälтарbetet har pågått under perioden 17 april-20 juli 2020. Uppdraget har i sin helhet utförts av C-J Natur, Carl-Johan Månsson, Fil. Mag. i biologi.

Områdesbeskrivning och naturförutsättningar

Området ligger beläget vid Tahe och Taberg sydväst om Jönköping (figur 2). Mot väster sträcker sig ett brant parti ner mot Tabergsån och mot öster finns omfattande industriområden. Norr och söder om ligger bostadsområden. Den inventerade ytan är således placerat mitt i ett högexploaterat område. Området är 95 stort, och utgörs till stora delar av tallskog och ytor som tidigare betats samt öppna delar. Historiskt var de öppna ytorna för 50 år sedan odlingsmark, och därefter betesmark fram till för runt 30 år sedan. Torvbrytning skedde i nordöstra delen för 50 år sedan och enligt uppgifter från närboende personer så ska området haft en stor andel äldre skog innan man mer intensivt började producera tallskog. Området har flera bäckar och diken som löper i riktning ner mot Tabergsån. De centrala delarna är öppna partier, här har marken varit uppodlad och betats längre tillbaka. Stängsel och taggtråd finns kvar i flera områden. Dikena är ett resultat av att man ville ha bättre odlingsmark. Dikena har börjat växa igen och kantas av sly. I nordlig/sydlig riktning sträcker sig en kraftledningsgata genom den öppna ytan. Träden är av ganska låg ålder i de flesta områden. På en del torrare partier står enar kvar vilket vittnar om ett tidigare öppet landskap. Mot västra kantens brantare delar växer sammanhängande produktionstallskog på flack mark. Källvatten tränger fram i flera områden, vilket har betydelse för bildning av småvatten och för vegetationsutbredningen. Vattentillgång finns hela året, i mitten av juli var de nedsänkta partierna fortfarande vattenhållande. I söder finns en slät yta där vall odlas. De tidigare öppna ytorna är idag, genom minskad störning, inne i en ganska långtgående igenväxningsfas. Älggräs har tagit över stora områden. Ytor som har en välutvecklad flora på våren växer snabbt igen i juni månad. Nedanför det flacka partiet mot väster finns ett biotopskyddat område, 0,9 ha stort, som löper längs med en naturlig bäck med forsande partier. Området är med sin närhet till stora bostadsområden väl nyttjad med sina stigar och rastplatser. Bland aktiviteter som noterats under inventeringen kan nämnas löpning, orientering, vandring, grillning vid den öppna rastplatsen, byggande av kojor och bärplockning. Det tycks som om många människor vill röra sig i området. Inom det inventerade området finns några få fornminnen, ett lite större objekt finns strax söder om ishallen och utgörs av en gammal järnframställningsplats. Det finns också spår från gamla kolningsverksamheter.

Figur 2. Områdets placering och dess inringade gränser där inventeringen genomfördes.

Resultat

Förstudie

Följande delar har undersökts inom förstudiearbetet (utdragen gjordes i april 2020).

Data	Källa	I inventeringsområdet
Ängs- och betesmarkinventeringen	Jordbruksverkets TUVA	NEJ
Naturminnen	Naturvårdsverket Skyddad natur	NEJ
Forn-/kulturlämningar	Skogsstyrelsens Skogens pärlor	JA
Nyckelbiotop (naturlig skogsbäck)	Skogsstyrelsens Skogens pärlor	JA
Biotopskydd	Skogsstyrelsens Skogens pärlor	NEJ
Naturvårdsavtal	Skogsstyrelsens Skogens pärlor	NEJ
Naturvärde	Skogsstyrelsens Skogens pärlor	NEJ
Sumpskog	Skogsstyrelsens Skogens pärlor	NEJ
Natura 2000	Skogsstyrelsens Skogens pärlor	NEJ
Naturresevat	Skogsstyrelsens Skogens pärlor	NEJ
Nationalpark	Skogsstyrelsens Skogens pärlor	NEJ

Riksintressen	Naturvårdsverket Skyddad natur	NEJ
Värdefulla vatten	Naturvårdsverket Skyddad natur	NEJ
Våtmarksinventeringen VMI	Naturvårdsverket Skyddad natur	NEJ
Värdefulla träd	Trädportalen	NEJ
Myrskyddsplan	Naturvårdsverket Skyddad natur	NEJ
Registrerade arter	Artdatabanken/Naturvårdsverkets Artportalen	JA

Inom inventeringsområdet finns följande naturvårdsarter (rödlistade och signalarter) noterade i Artportalen, efter år 2000 (figur 3):

Slättergubbe (VU): nära vägen Målön (fynd 2019)

Svinrot (NT): nära vägen Målön (fynd 2019)

Carex ericetorum var. Ericetorum (NT): nära vägen Målön (fynd 2002)

Figur 3. Tidigare registrerade fynd av rödlistade arter, efter år 2000. Slåttergubbe ● svinrot ●
Carex ericetorum var. *Ericetorum* ● Notering av knärot år 1980 ●

Äldre fynd (åren 1900-1999) av rödlistade arter inrapporterade till Artportalen är:

Svinrot NT Backtimjan NT Backstarr NT Knärot VU Skogsalm CR Slåttergubbe VU Borsttåg NT

Ask EN Vårstarr NT Klofibbla NT Åkerkål NT Kösa NT Åkerkulla NT

Arterna noterades främst i kanterna på de öppna delarna av området, i anslutning till kraftledningsgatan och nära vattendragen.

Knärot VU är inventerad nyligen med ett flertal plantor mot Tabergsåån, nedanför branten. En notering finns från år 1980 inom inventeringsområdet (figur 3).

Inom området finns en mindre yta, ca 0,2 ha, som ingår i nyckelbiotop med naturlig bäck.

Groddjursinventering

På tre platser hittades grodägg; i dike, i dike med intilliggande våtmark och i våtmark. Trots att vattenkvalitet bedömdes som mindre lämplig för groddjur (järnhaltigt, alger i vattnet och skum) så leker grodor i området. Bestämning av art gjordes till vanlig groda utifrån äggens utseende men ett sjok av ägg såg ut att kunna vara åkergroda så möjligen finns båda arterna i området. Lekvattnen var grunda med vattendjup upp till 0,5 m samt solbelysta. Fynden redovisas i tabell 1 nedan och på kartan, figur 4. Inga vuxna djur observerades.

Tabell 1. Fynd av groddjur inom inventeringsområdet 2020.

Vattentyp	Art	Antal	Koordinater	
Dike och våtmark	Vanlig groda (F)	5 äggklumpar	6393729	447354
Våtmark	Vanlig groda (F)	5 äggklumpar	6393846	447278
Dike	Vanlig groda (F)	5 äggklumpar	6394006	447383

Figur 4. Fyndplatser för groddrom vid inventeringen 2020.

Figur 5. Groddägg vid Tahe 2020.

Florainventering

Totalt noterades 120 växtarter i området, vilket inte är en siffra som sticker ut som hög men flertalet arter är specialiserade till specifika miljöer. Vid inventeringen hittades värdefull flora främst i de områden som har längre kontinuitet, slätter eller speciell vattentillgång. Området håller flertalet värdefulla arter knutna till lite äldre skog såsom ormbär, lopplummer och tandrot. Källpåverkad skog uppvisade arter såsom kärrfibbla, grönvit nattviol och ett stort antal blommande plantor av myskmadra och gullpudra. De två sistnämnda är goda signalarter. På torrare mark växte svinrot på tre platser längs den större vägen. Bland arter som trivs i blöta marker kan nämnas kabbleka, kärrbräsmå, strätta, kärrtistel, tuvull samt flera arter av fräken. På näringsfattig mark, bäst karakteriserad i nordöstra delen, dominerade tall, pors, skvattram och ljung. I de centrala delarna är igenväxningen långtgående och här växer idag konkurrensstarka högväxta arter såsom älggräs. Bland arter som uppmärksammas som snabbväxande och i vissa avseenden invasiva kan nämnas blekbalsamin, jättebasamin och blomsterlupin som finns i skiftande habitat i en stor del av området. En mycket stor blomning av blekbalsamin noterades i juli inom det område som också innehöll gullpudra i april.

De två vanligaste arterna som upptar en stor yta i västra delarna i tallskogen är blåbär och ängskovall som här i princip dominerar helt. Många växter av högre signalvärde noterades tidigt på säsongen vilket troligen har att göra med att det längre fram på året är stor igenväxning.

Området har få äldre träd, vilket också indikeras av att det saknades signalarter inom artgruppen vedsvampar. Några äldre tallar finns i området vid mossen i nordost, i kanten av biotopskyddsområdet samt på ett par förhöjda kullar med några äldre aspar. I områdets centrala delar finns bland annat mindre träd av bok. En av områdets karaktärsart är gullpudra, som hade en intensiv blomning i april månad. Uppskattningsvis växte det flera tusen plantor totalt i området. Ormbär, en art som växer i näringsrika skogar, noterades i tre områden. Funna arter, antalet plantor och växtplats redovisas i tabell 2.

Tabell 2. Funna signalarter/naturvårdsarter vid Tahe 2020.

Miljö	Art	Antal	Koordinater	
Skog	Revlummer	1 m ²	6393724	447279
Skog	Revlummer	1 m ²	6393838	446895
Skog	Revlummer	5 dm ²	6393841	447433
Skog	Lopplummer	2 m ²	6393815	446920
Skog	Lopplummer	1 m ²	6393838	446871
Skog	Lopplummer	1 m ²	6394355	447250
Skog	Klotpyrola	5 plantor	6393556	447112
Skog	Björkpyrola	10 plantor	6393780	446944
Skog	Ormbär	30 plantor	6394381	447565
Skog	Ormbär	20 plantor	6394288	447424
Skog	Ormbär	20 plantor	6394334	447266
Skog	Myskmadra	1000 plantor	6394324	447241
Skog	Grönvit nattviol	1 planta	6394478	447303
Skog	Grönvit nattviol	2 plantor	6394544	447288
Skog	Gullpudra	500 plantor	6394324	447241

Skog	Gullpudra	500 plantor	6394478	447303
Skog	Gullpudra	500 plantor	6394520	447260
Skog	Gullpudra	50 plantor	6394544	447288
Skog	Tallört	25 plantor	6394520	447260
Skog	Tallört	10 plantor	6394426	447378
Skog	Tallört	10 plantor	6394469	447496
Skog	Tallört	50 plantor	6394274	447090
Skog	Tallört	5 plantor	6393861	446834
Öppen mark	Svinrot	50 plantor	6394491	447540
Öppen mark	Svinrot	30 plantor	6394381	447565
Öppen mark	Svinrot	20 plantor	6394288	447424
Öppen mark	Svinrot	50 plantor	6394491	447540

Naturvårdsarter

Totalt noterades ett 50-tal naturvårdsarter (signalarter, rödlistade arter, fridlysta arter) eller på andra sätt intressanta arter. Arterna redovisas i tabell 3 nedan samt på karta med artens nummer. Arterna hittades främst där biotoperna varierade; gällande hävd, vattentillgång, ljus/skugga, temperatur, näring och andra biotopkrav (figur 6). Naturvårdsarter hittades i flera artgrupper där grod-/kräldjur, hasselmus, öring, insekter och kärlväxter sammantaget visar att området håller hög biologisk kvalitet.

Tabell 3. Redovisning av noterade naturvårdsarter i Tahe 2020. ID nr visas på kartan nedan.
F=fridlyst, S=signalart, EU-art=upptagen i EU:s skyddsdirektiv, Rödlist=rödlistkategori.

ID nr	Naturvårdsart	Antal/yta	Koordinater	
1	Större hackspett (F)	2 (parning)	6394276	447556
2	Vanlig groda (F)	5 äggklumpar	6393729	447354
3	Vanlig groda (F)	5 äggklumpar	6393846	447278
4	Vanlig groda (F)	5 äggklumpar	6394006	447383
5	Revlummer (F)	1 m ²	6393724	447279
6	Långfliksmossa (S)	5 dm ²	6393812	447244
7	Hasselmus bo (F, EU-art)	1 ex	6394135	447272
8	Hasselmus bo (F, EU-art)	1 ex	6394032	447446
9	Björkpyrola	10 plantor	6393780	446944
10	Revlummer (F)	1 m ²	6393838	446895
11	Lopplummer (F)	2 m ²	6393815	446920
12	Lopplummer (F)	1 m ²	6393838	446871
13	Tallört	5 plantor	6393861	446834
14	Sparvhök (F)	1 ex	6393345	447207
15	Klotpyrola	5 plantor	6393556	447112
16	Öring (S)	1 ex	6394728	447261
17	Lopplummer (F)	1 m ²	6394355	447250
18	Långfliksmossa (S)	5 dm ²	6394358	447250
19	Skogsödla (F)	1 ex	6394282	447470
20	Hasselmus bo (F, EU-art)	1 ex	6393773	447426

21	Hasselmus bo (F, EU-art)	1 ex	6393766	447315
22	Duvhök (Rödlist NT)	1 ex	6393843	447415
23	Revlummer (F)	5 dm ²	6393841	447433
24	Trana (F)	2 ex	6393900	447393
25	Kråka (Rödlist NT)	2 ex	6393983	447421
26	Svinrot (Rödlist NT)	50 plantor	6394491	447540
27	Ormbär (S)	30 plantor	6394381	447565
28	Ormbär (S)	20 plantor	6394288	447424
29	Myskmadra (S)	1000 plantor	6394324	447241
30	Grönvit nattviol (F, S)	1 planta	6394478	447303
31	Tallört	25 plantor	6394520	447260
32	Grönvit nattviol (F, S)	2 plantor	6394544	447288
33	Sexfläckig bastardsvärmare (Rödlist NT)	2 ex	6393718	447509
34	Svinrot (Rödlist NT)	50 plantor	6394491	447540
35	Svinrot (Rödlist NT)	30 plantor	6394381	447565
36	Svinrot (Rödlist NT)	20 plantor	6394288	447424
37	Gullpudra (S)	500 plantor	6394324	447241
38	Gullpudra (S)	500 plantor	6394478	447303
39	Gullpudra (S)	500 plantor	6394520	447260
40	Gullpudra (S)	50 plantor	6394544	447288
41	Ormbär (S)	20 plantor	6394334	447266
42	Tallört	10 plantor	6394426	447378
43	Tallört	10 plantor	6394469	447496
44	Tallört	50 plantor	6394274	447090
45	Kärrfibla (S)	5 plantor	6393838	446868
46	Spillkråka (Rödlist NT)	1 ex	6393818	447353
47	Blåsuga (S)	5 plantor	6394599	447446
48	Blåsuga (S)	5 plantor	6394258	447541

Figur 6. Noterade naturvårdsarter vid inventeringen i Tahe 2020.

Värmeelement och biotopskyddade objekt

I det inventerade området noterades totalt 16 värdeelement såsom död ved, sandig yta, utströmningsområde, översilningsområde, välgkant, gammal tall och grånåga. Nio diken och fyra småvatten/våtmarker noterades som ingår i generellt biotopskydd. Andra objekt som noterades var naturlig bäck, forsande partier samt elledningsgata. Värdeelementen redovisas i tabell 4. Objekten placering visas i figur 7.

Tabell 4. Värdeelement och biotopskyddade objekt noterades vid inventeringen i Tahe 2020.

ID nr	Form och typ
1	Värdeelement - Död ved
2	Värdeelement - Gammal tall
3	Värdeelement - Hålträd
4	Värdeelement - Gammal tall
5	Värdeelement – Faunadepå
6	Värdeelement - Forsande bäck
7	Värdeelement - Forsande bäck
8	Värdeelement - Uppträngande vatten
9	Värdeelement - Död ved
10	Värdeelement - Död ved
11	Värdeelement - Översilningsyta
12	Värdeelement - Sandiga yta för insekter
13	Värdeelement - Sandig och blomrik vägkant
14	Värdeelement - Solbelyst höjd med blomrika delar
15	Värdeelement - Gammal grånåga
16	Värdeelement - Slingrande naturlig bäck med översvämningszoner
1	Generellt biotopskydd - Dike och bäck som ansluter till biotopskyddat område
2	Generellt biotopskydd - Dike och bäck som ansluter till öringbiotoper
3	Generellt biotopskydd - Dike i öppen tidigare odlad mark
4	Generellt biotopskydd - Dike i öppen tidigare odlad mark
5	Generellt biotopskydd - Dike i öppen tidigare odlad mark
6	Generellt biotopskydd - Dike i öppen tidigare odlad mark
7	Generellt biotopskydd - Dike i öppen tidigare odlad mark
8	Generellt biotopskydd - Dike i öppen tidigare odlad mark
9	Generellt biotopskydd - Dike i skog som avvattnar tidigare odlad mark uppströms
1	Generellt biotopskydd - Våtmark
2	Generellt biotopskydd - Våtmark
3	Generellt biotopskydd - Våtmark
4	Generellt biotopskydd - Våtmark
1	Värdeelement - Elledningsgata

Figur 7. Värdeelement och biotopskyddade objekt som noterades vid inventeringen i Tahe 2020.

Naturvärdesobjekt

Inom området identifierades sju naturvärdesobjekt (figur 8). Fyra objekt klassades till högt naturvärde, två objekt till påtagligt naturvärde och ett område till visst naturvärde. Nedan beskrivs varje objekt.

Figur 8. Naturvärdesobjekt vid inventeringen i Tahe 2020.

Område 1

Beskrivning: Ett varierat område med uppträngande grundvatten och källpåverkad granskog. Mycket död ved ställvis och träd av gammal ålder. Ett dike rinner västerut och ansluter till bäcken. Bäckens naturligt lopp, den slingrar sig fram och håller små forsande partier.

Areal: 3,8 ha

Naturvärdesklass: **Klass 2 – Högt naturvärde**

Biotopvärde: Påtagligt biotopvärde

Artvärde: Påtagligt artvärde

Förekomst arter: Grönvit nattviol (F), långfliksmossa (S), tandrot (S), myskmadra (S), gullpudra (S), ormbär (S).

Motivering: Genom att området är påverkat av översilningsvatten så bidrar det till en hög artrikedom. Massiv blomning av gullpudra noterades. Flera signalarter påvisar ett område med stor betydelse för biologisk mångfald.

Område 1 är källpåverkat vilket gullpudran signalerar på ett bra sätt. Grönvit nattviol som blommade i juli. Bäckan är ett viktigt inslag för områdets helhet. Vattentillgången tycks vara god hela året.

Område 2

Beskrivning: Gammal torvbrytning, grävda spår löper genom området. Området har ingått i Flahults försöksstation, där torvförsök gjordes under flera årtionden, med start i slutet av 1800-talet. Vegetationen utgörs av växter som trivs i näringsfattig mark. Området är ett bra exempel på mosse/kärr. I sänkor stod vatten kvar i april.

Areal: 3,4 ha

Naturvärdesklass: **klass 4 – visst naturvärde**

Biotopvärde: Visst biotopvärde

Artvärde: Obetydligt (lågt) artvärde

Förekomst arter: Skvattram, vitmossor, tall, ljun, blåbär, björk, fnöskticka.

Motivering: Ett bra exempel på moss-kärrmark, en ovanligare marktyp i södra Sverige.

Långsamväxande och knotiga tallar. Artvärdet är lågt men kan öka om området får bibehålla fri utveckling.

Skvattram växer i fältskiktet och här och var står knotiga tallar som börjar uppnå hög ålder.

Område 3

Beskrivning: En hög biotopvariation råder i objektet, kraftledningsgatan går mitt igenom området. Torrare till blötare mark gör att olika arter har etablerats.

Areal: 2,8 ha

Naturvärdesklass: **Klass 3 - Påtagligt naturvärde**

Artvärde: Visst artvärde

Biotopvärde: Påtagligt biotopvärde

Förekomst arter: Svinrot (NT), ormbär (S), skogsödla (F)

Motivering: Objektet hyser en mängd biotoper, från skuggiga blötare ytor till solexponerade torrmarksdelar. På den torra delen i söder fanns ett stort antal blommande vaddplantor, som vid solig och varm väderlek lockade en stor mängd humlor och andra insekter.

Blomrik torrare del i objektets sydvästra del. Ett stort antal humlor av olika arter noterades här. Ormbär är en bra signalart för örtrika skogar.

Område 4

Beskrivning: Området ingår i en nyckelbiotop, en naturlig bäck ringlar fram med översilande markavsnitt. Det var storblockigt och skuggigt med en hel del död ved.

Areal: 0,7 ha.

Naturvärdesklass: **Klass 2 – Högt naturvärde**

Biotopvärde: Högt biotopvärde

Artvärde: Visst artvärde

Förekomst arter: Revlummer (F), kärrfibbla (S)

Motivering: Ingår i en nyckelbiotop och får därmed en hög klassning. Biotopvärdet är högt i och med bäckens naturliga egenskaper samt omgivande mark. Värdena är troligen under ständig utveckling och av sådan karaktär att det kommande decennier kan uppnås en hög artrikedom.

Naturlig bäck i kuperad terräng i objekt 4.

Område 5

Beskrivning: Ett stort sammanhängande område med stora biotopkvaliteter i och med en variation av småvatten. Området innehåller flera diken, våtmarker och utströmningsområden. Groddjur leker i området. De buskrika delarna nyttjas av hasselmus, flera bon noterades.

Areal: 8,6 ha

Naturvärdesklass: **Klass 2 – Högt naturvärde**

Biotopvärde: Påtagligt biotopvärde

Artvärde: Påtagligt artvärde

Förekomst arter: Vanlig groda (F), hasselmus (F, EU-art), långfliksmossa (S), trana (F)

Våtmarken där grodägg noterades samt bo från den skyddsvärda arten hasselmus. Jönköpings kommun har hasselmus som en av kommunens utpekade ansvarsarter.

Område 6

Beskrivning: Torrare delar och sandjord skapar en blomrik väggkant och mycket insekter. Kanterna klipps vilket gynnar växterna.

Areal: 0,6 ha

Naturvärdesklass: **Klass 3 - Påtagligt naturvärde**

Biotopvärde: Visst biotopvärde

Artvärde: Visst artvärde

Förekomst arter: Svinrot (NT) på flera platser, sexfläckig bastardsvärmare (NT)

Yta som slås av vilket gör det artrikt. En art som gärna uppehåller sig i sådana områden är bastardsvärmare, här sexfläckig bastardsvärmare, en rödlistad och god signalart.

Område 7

Beskrivning: Sista sträckan av bäcken innan den rinner ner i kulverten utgörs av en forsande sträcka, ca 150 m. Det är brant mark på båda sidor av bäcken och grus och sten dominerar bottenmaterialet. Skuggningen är god.

Areal: 0,2 ha

Naturvärdesklass: **Klass 2 – Högt naturvärde**

Biotopvärde: Högt biotopvärde

Artvärde: Visst artvärde

Förekomst arter: Öring (S)

Motivering: Öringen är en god signalart för skyddsvärda biotoper. Observationen är intressant ur aspekten att det finns öring i Tabergsåån och att det idag rör sig om ett stationärt bestånd i och med att bäcken är kulverterad.

Bäcken har högt skyddsvärde.

Diskussion och rekommendationer

Naturvärdesinventeringen vid Tahe har visat att flera områden har höga naturvärden. Flertalet signalarter inom olika artgrupper noterades i området vilket indikerar att området har stor betydelse för biologisk mångfald. Det finns flera viktiga biotoper såsom våtmarker, diken, öppna marker och forsande bäck vilket bidrar till höga biotopbedömningar. Området ligger i ett för naturvärden intressant sammanhängande område mellan Tabergsåån och Hyltena. På detta sätt bedöms området ha betydelse som spridningskorridor.

Förutom områdets betydande naturvärden så är närheten till bostäder påtaglig. Många människor rör sig i området. Det finns stigar som löper genom området och centralt i området finns en grillplats. Vid inventeringen under året har det visat sig att många närboende nyttjar området för bärplockning, lek, rekreation och träning.

På de sju identifierade naturvärdesobjekten bör ingen exploatering ske. Områdena och dess habitat är av sådant värde och håller sådana egenskaper att de är svåra att kompensera för. Områdena med omfattande produktionsskog (västra delen och östra delen), som håller låga naturvärden, skulle gå att nyttja för exploatering. Detta om hänsyn tas till de värdefulla vattenmiljöer som finns samt att det sparas en skyddszon runt det centrala området.

För att stärka områdets biologiska mångfald rekommenderas:

- Røj uppväxande sly intill våtmarkerna/diken för att få in mer ljus i dessa. Prioritet är de områden där inventeringen påvisade groddjur; våtmark 1-2, dike 3-5.

- Våtmark 1 skulle kunna bli bättre för groddjur om den fördjupades 0,5-1 m i någon del.
- Maskinell slätter skulle kunna användas på de centralt placerade ytorna. Om betande djur skulle sättas in kan värden inom flora stärkas.
- Fler våtmarker skulle kunna skapas i området. Ett lämpligt område för detta är i den öppna delen längst söderut. Ett dike skär området idag, det är en naturlig sänka och det råder stor igenväxning. Även i området längs norrut vid befintliga våtmarker 3-4 skulle det gå att anlägga en större våtmark. Våtmarker kan bli en del i dagvattenhanteringen.
- Följ upp vattenkvaliteten i bäckarna. Under inventeringen var vattnet järnrikt och ytan var täckt med skum i vissa områden. Vattenprovtagning bör inledas.
- Att det finns öring i bäcken är intressant. Genomför ett elfiske för att få mer kunskap om beståndet. Biotopåtgärder skulle kunna genomföras.

Inventeringen 2020 har visat att området vid Tahe håller flertalet skyddsvärda miljöer. Samtidigt finns det i området stor potential att stärka den biologiska mångfalden ytterligare. Denna aspekt bör tas med i det fortsatta arbetet och likaså områdets nyttjande bland invånare. En annan aspekt är områdets intressanta vattendynamik och påverkan på vatten. Inventeringen som genomfördes under både vår och sommar bedöms ge en god nulägesbild till fortsatt arbete.

Referenser och underlag

Artdatabanken. 2020. Rödlistade arter i Sverige 2020. Artdatabanken SLU, Uppsala.

Artportalen. 2020. Registrerade artfynd. Artdatabanken, SLU, Uppsala.

Hallingbäck, T. (red.) 2013. Naturvårdsarter. ArtDatabanken SLU. Uppsala.

Jönköpings kommun. Naturvårdsprogram.

Länsstyrelsen i Jönköpings län. 2020. GIS skikt; vatten och natur.

Skogsstyrelsen. 2013. Handbok för inventering av nyckelbiotoper. Skogsstyrelsen, Jönköping.

Skogsstyrelsen. 2020. Skogens pärlor.

Swedish Standards Institute, SIS. 2014a. Svensk standard SS 199000:2014. Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – Genomförande, naturvärdesbedömning och redovisning. SIS Förlag AB, Stockholm.

Swedish Standards Institute, SIS. 2014b. Teknisk rapport SIS-TR 199001:2014. Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – Komplement till SS 199000. SIS Förlag AB, Stockholm.